

POWIEDANIE (32) *sb n*

powiedanie (19), **powiadanie** (13); powiedanie *OpecŻyw*, *MurzHist* (2), *KrowObr* (4), *Mącz* (4), *GórnDworz* (2), *RejPos*, *CzechRozm*, *Calep* (2); powiadanie *BielŻyw*, *GlabGad*, *BielKron* (2), *HistRzym*, *CiekPotr*; powiedanie : powiadanie *SkarŻyw* (1:4), *WujNT* (1:1).

o, pierwsze e oraz oba a jasne, końcowe e pochylone.

sg *N* powiedanie (2); -é (1), -(e) (1). \diamond *G* powiedaniã (6); -ã (4), -a (1), -(a) (1); -ã : -a *SkarŻyw* (1:1). \diamond *D* powiedaniu (10). \diamond *A* powiedanié (6); -é (1), -(e) (5). \diamond *I* powiedaniem (2) *SkarŻyw*, *WujNT*, powiedani(e)m (1) *Mącz*, powiadanim a. powiadani(e)m (1). \diamond *L* powiedaniu (4).

Składnia przydawki dopełniającej równoznacznej z dopełnieniem sprawcy: powiedanie przez kogo (1).

Sł stp: powiadanie, powiedanie, Cn: powiadanie, Linde XVIII w.: powiadanie, powiedanie s.v. powiedzieć.

Przekazywanie słowne jakiejś treści; to, co ktoś mówi lub pisze; dictatio Calep, Cn; oratio Mącz; expositio, narratio, narratus, relatus Cn (32) :

a. W mowie (30) : Gdy tak za oną wieczszą dziedzieli/ poczał mowitz iawnie Iezus miły przed śwą milą matką/ ij śwymi zwoleniki o śwę przyśllé śmierci przedłużaiątz ono powiedanié/ ażé do samé nocy *OpecŻyw* 86; pytał ich potym fenat co myślą/ ielli chcą przekázác prawdziwemu piłmu świętemu ku powiádaniu *BielKron* 214; Obcaecat orationem totam oratione obscura, Zatrudnia wżiśtkę mowę trudnym powiedaniem. *Mącz* 29c, 196c, 215c; Narrabilis – łatwi do powiedaniã. *Calep* 688a, 320a.

powiedanie czego [z wyrazem o znaczeniu ogólnikowym] (2): Vacuus ad narrandum aliquid, Mąyaci czas ku powiedaniu czego. *Mącz* 472c; *CiekPotr* 59.

powiedanie czego [= rodzaju wypowiedzi] (1): *WujNT Act* 17/21 *cf* »powiedanie abo słuchanie«.

powiedanie czego [= przedmiotu wypowiedzi] (4): A gdy iuż przyśzedł ku powiedaniu/ śwyi żałofnyi przygody/ [...] rzekł *MurzHist* L4v; PAmiętamy Náiásnieyża M. Krolowá/ ziákiem nabożeńśtwem oycowie náłzy od kápłanow y inych pobożnych powiádaniã żywotow świętych słucháli *SkarŻyw* A2, 131. *Cf* »powiedanie rzeczy przysżlych«.

powiadanie czego [= głoszenie] (9): Przes powiedanie Ewánieliey/ áby grzechy náłze były zgładzone. *KrowObr* 161v, 90v, 161v [2 r.]; Pierwży Artykuł był od nich piłány/ áby oni łobie kápłany wybieráli ku powiádaniu słowá bożego/ nieprzyczyniając ludzkich wśtaw. *BielKron* 203; á rácz nam zesłác ku powiedaniu szczyrey prawdy twoiey tych Ianow y tych Andrzeiow więcey/ ná ten nędzny á zamieszány świát dzilieyży *RejPos* 276; *SkarŻyw* 211, 310; *WujNT Act* 16/10.

powiedanie komu (2): *SkarŻyw* 131; A gdy wyźrzał to widzenie/ nátychmiałt stárálifmy się isć do Mácedoniey: rozumiejąc iż nas Bog wezwał ku powiádaniu im Ewángeliey [*quod vocasset nos evangelizare eis*]. *WujNT Act* 16/10.

powiedanie o kim, o czym (2): *GórnDworz* K3v; Vwefelił się y przyściem trzech krolow: y onym nabożnym witánim ich/ y powiádaniem o gwiazdzie. *SkarŻyw* 243.

powiadanie czyje [*G pron*] (3): *BielŻyw* 73; Vlílyżawśzy to krol wwierzył iego powiádaniu *HistRzym* 78, 132.

Ze zdaniem przydawkowym (1): thák powiedam/ iż [...] troiáki łpořob ieřt trefnowánia/ chocia pan Myřzkowłki dwoiáki telko być powieda/ to ieřt/ ieden który w długim/ á dworłkim iáko łie co sřtháło powiedánium zależy: drugi który w iednym/ á wężłowátym rzeczzeniu zawiřł *GórnDworz* O4v.

Wyrażenia: »nieprawdziwe powiadanie« (1): bo [...] on nędzny człowiek który nogę łtrácił zdrádliwie á nieprawdziwie łie łpowiádał/ a ták mnie nieprawdziwym powiádanium [!] zdrádził. *HistRzym* 88.

»powiedanie rzeczy przyszłych« = *prorokowanie* (1): Abobym więc nád to/ począł z nimi mowić o Bożyh obietnicách/ ábo o powiedánium przez Proroki rzeczy przyřzłých *CzechRozm* 69v.

Szeregi: »czytanie i (ani) powiedanie« (2): Tylko łam Kryřtus/ który nam bywa podawan w tzytánium y w powiedánium łow Ewánieliey Świętey: Tenći ieřt tylko łam/ który nas zbawia *KrowObr* 161v, 161v.

»powiedanie abo słuchanie« (1): A wřzyřcy Athenicżanie [...] żadną łię inřzą rzeczą nie báwili/ iedno powiedánium ábo łłuchánium [*dicere aut audire*] nowin *WujNT Act* 17/21.

b. *Na piřmie* (2) : Wtem niédłú⁸⁰ tę żałořną Hiřtórią zamkniemy/ To miřię ielřcze zdało godno być powiedaniá/ Gdy tak łobą niédáł [!] żádnemu ruřzyć/ ale iuřz naořtatek wřzyřcy [!] się bardżiei v niego vczyli *MurzHist* S4v.

powiadanie czyje (1): Przeto godzi łie od człowieka począć nařze powiadanie y onim gadek zadawanie *GlabGad* A5.

Synonimy: gadanie, mowienie.

Cf **OPOWIEDANIE, POWIEDAĆ**

KW, (KO)